

УДК 811.11'373

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-1-20>

Марина ВОЙНА,

orcid.org/0000-0002-0447-7928

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *marusia1987v@gmail.com*

Марія РАКІТІНА,

orcid.org/0000-0002-8182-7004

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *yanuwevi4@gmail.com*

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ ВИМІР ЕВФЕМІЇ В ТЕКСТАХ СУЧАСНИХ КИТАЄМОВНИХ ЗМІ

Статтю присвячено явищу евфемізації, використання в китайських ЗМІ якого дозволяє досягти маніпулятивного ефекту. Визначено мету статті як розглянути та дослідити основні способи створення маніпулятивних евфемізмів, які використовуються у китайських ЗМІ. Зазначається, що евфемія є універсальним, багатовимірним явищем, що володіє своєю культурною, соціальною, історичною, психологічною та лінгвістичною специфікою, дослідження і аналіз якого і виступають основними завданнями даної роботи. Дослідження специфіки евфемізму як мовної одиниці показує, що евфемізація мови може використовуватися не тільки з причини тактичного ставлення до співрозмовника, але і для маніпулювання мовцем/письменником над своїми реципієнтами. Найважливішим рівнем реалізації евфемії в мові є лексико-семантичний рівень, оскільки евфемія в основному розцінюється лінгвістами як явище лексичне. Маніпулятивний вплив, який спрямований на свідомі і несвідомі сфери особистості, здійснюється за допомогою спеціально підібраних лексичних одиниць, наповнених особливою семантикою, і які викликають певні (потрібні маніпулятору) асоціації. Евфемізми даної групи мають найбільшу образність і представляють особливий інтерес в контексті даного дослідження, оскільки часто зовні вони не мають ніякого зв'язку з поняттям, що підлягає евфемізації. Денотат може лише вгадуватися за ними, оскільки прямого відсилання до нього ці евфемізми не містять. Наголошується, що маніпулятори свідомістю в китайських ЗМІ використовують такі різноманітні лексико-семантичні способи евфемізації, як генералізація, поляризація значень і складні термінологічні конструкції. Підсумовується, що у текстах китаємовних ЗМІ на лексико-семантичному рівні вони функціонують за рахунок генералізації, поляризації лексичного значення слова та шляхом використання вузькоспеціалізованої термінології. Маніпулятивний ефект евфемії засновано на механізмі асоціативності, завдяки якому увагу реципієнта відволікається від табуованого поняття, а також на механізмі «буфера», що створює проміжну ланку між забороненим словом і свідомістю. Політичні евфемізми продовжують залишатися евфемізмами навіть за умови слабкої зв'язку з денотатом, оскільки відповідають основним параметрам ідентифікації евфемізму.

Ключові слова: евфемізм, китайський, ЗМІ, сучасний, маніпулятивний ефект.

Marina VOINA,

orcid.org/0000-0002-0447-7928

Phd in linguistics,

Assistant Professor at the Department of Languages and Literatures of the Far East and South-East Asia
Educational and Scientific Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) *marusia1987v@gmail.com*

Mariia RAKITINA,

orcid.org/0000-0002-8182-7004

Phd in linguistics,

Assistant Professor at the Department of Languages and Literatures of the Far East and South-East Asia
Educational and Scientific Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) *yanuwevi4@gmail.com*

LEXICO-SEMANTIC DIMENSION OF EUPHEMIA IN TEXTS OF MODERN CHINESE MEDIA

The article is dedicated to the phenomenon of euphemism, the use of which allows to achieve a manipulative effect in the Chinese-speaking media. The purpose of the article is to investigate the main ways of creating manipulative euphemisms

used in the Chinese-speaking media. In this research, it is noted that euphemism is a universal, multidimensional phenomenon that has its own cultural, social, historical, psychological and linguistic features. The study and analysis of the euphemism are the main objectives of this work. The study of euphemism as a linguistic unit shows that it can be used not only as the representation of polite way of speech, but also as a manipulative means that the speaker/writer uses to impact their audience. The most important level of euphemism use is the lexical-semantic level, as euphemisms are mainly regarded as a lexical phenomenon in linguistics. Manipulative component is aimed at the conscious and unconscious levels of personality and is executed through special lexical and semantic units, which encourage certain connections, planned by the manipulator. Such euphemisms possess the strongest imagery component and are of the particular interest to this study. The denotation of such euphemisms can only be hypothesised, as these euphemisms do not contain a direct reference to their meaning. In this research, it is noted that manipulators in the Chinese-speaking media use various lexical and semantic methods of euphemism, e.g. generalization, polarization of meanings and complex terminological constructions. It is concluded that in the discourse of Chinese-speaking media, euphemisms function due to the generalization, polarization of the lexical meaning of the word and through the use of highly subject-specific terminology. The manipulative effect of euphemism is based on the principles of association, when the attention of the recipient is distracted from the taboo concept, for example. Also, the effect of manipulation can be based on the "buffer" principle, which creates a link between the forbidden word and consciousness. Even though political euphemisms possess weak connection to their denotation, they resonate with the basic features of euphemisms.

Key words: euphemism, Chinese, mass media, modern, manipulative effect.

Постановка проблеми. Явище евфемії існує з тих самих пір, як виник соціум з його культурно-релігійними та етнічними зв'язками, та мову, необхідність якої полягає в приховуванні зовнішньої грубості за допомогою більш пристойних еквівалентів. Протягом останніх років процес утворення евфемізмів і проникнення їх у мову сучасного суспільства протікає з великою інтенсивністю. Евфемія є універсальним, багатовимірним явищем, що володіє своєю культурною, соціальною, історичною, психологічною та лінгвістичною специфікою, дослідження і аналіз якого і виступають основними завданнями даної роботи.

Дослідження специфіки евфемізму як мовної одиниці показує, що евфемізація мови може використовуватися не тільки з причини тактичного ставлення до співрозмовника, але і для маніпулювання мовцем/письменником над своїми реципієнтами.

Останнім часом засоби масової інформації є чи не єдиним інструментом-регулятором, що формує суспільну думку та впливає на настрої більшої частини населення. Радіо, телебачення, і особливо Інтернет стають невід'ємною частиною нашого життя.

Якщо раніше в мас-медіа і був присутній елемент маніпулювання, то він був більшою мірою несвідомим, це визначалося швидше історичними закономірностями. Тепер же штучне маніпулювання мовою або прихована зміна мови мають на меті коректування свідомості і світогляду індивідуума та суспільства в цілому, впровадження певних цінностей і викорінювання інших. У зв'язку з цим питання впливу, маніпуляції на будь-якому рівні (чи то лексичному, чи то синтаксичному) набувають особливого значення.

Аналіз досліджень. Слово *евфемізм* походить від грецького *euphemismos* (eu – «добре»,

phēmi – «говорю»; *euphēmio* – «говорю ввічливо»; *euphēmia* – «добре мовлення»; утримання від неналежних слів») і вперше зустрічається в грецькій риторичі (Арапова, 1998: 636). Евфемія являє собою складний універсальний комунікативний феномен, будучи за своєю структурою багатограним мовним явищем, що грає важливу роль в історії розвитку суспільства. Евфемізми є «відображенням моральної і духовної культури, ціннісних установок, особливостей мислення та світогляду окремої особистості і етнокультурної спільноти» (Мухамедьянова, 2005: 3). Евфемізм – це «спосіб непрямого, перифрастичного і при цьому зм'якшуючого позначення предмета, властивості або дії...» (Крысин, 1994: 35).

1. Традиційно евфемізми визначаються як «емоційно нейтральні слова або вирази, які вживаються замість синонімічних їм слів або виразів, які здаються мовцю непристойними, грубими або нетактовними» (Арапова, 1990: 590).

2. Також як «оказіональні індивідуально-контекстні заміни одних слів іншими з метою спотворення або маскування справжньої сутності позначуваного» (Арапова, 1990: 590).

Мета статті. Розглянути та дослідити основні способи створення маніпулятивних евфемізмів, які використовуються у китайських ЗМІ.

Виклад основного матеріалу. Найважливішим рівнем реалізації евфемії в мові є лексико-семантичний рівень, оскільки евфемія в основному розцінюється лінгвістами як явище лексичне. Незважаючи на те, що ми дотримуємося широкого розуміння евфемії, не можна не погодитися з тим що основні процеси, що сприяють евфемізації мови, відбуваються саме на лексико-семантичному рівні.

Маніпулятивний вплив, який спрямований на свідомі і несвідомі сфери особистості, здійснюється за допомогою спеціально підібраних лексич-

них одиниць, наповнених особливою семантикою, і які викликають певні (потрібні маніпулятору) асоціації. Евфемізми даної групи мають найбільшу образність і представляють особливий інтерес в контексті даного дослідження, оскільки часто зовні вони не мають ніякого зв'язку з поняттям, що підлягає евфемізації. Денотат може лише вгадуватися за ними, оскільки прямого відсилання до нього ці евфемізми не містять.

Маніпулятори свідомістю в китайських ЗМІ використовують такі різноманітні лексико-семантичні способи евфемізації, як генералізація, поляризація значень і складні термінологічні конструкції.

Розглянемо докладніше основні лексико-семантичні способи створювання маніпулятивних евфемізмів.

Генералізація значення/ 意义概括化 є найбільш типовим семантичним способом евфемізації в китайських мас-медіа текстах. Маніпулятивні можливості генералізації величезні, так як небажане значення прямої номінації можна в значній мірі зменшити, висловити його більш загальними словами.

У мові китайських ЗМІ склалася ціла система генералізованих евфемістичних позначень. Так, стосовно військових дій часто вживають номінації з досить загальним змістом: 冲突 – *конфлікт*, 行动 – *операція*, 战役 – *кампанія*, наприклад:

“目前正在乌克兰访问的德国外长贝尔博克前往乌克兰东部了解冲突地区顿巴斯的局势” (德国外长前往乌克兰顿巴斯冲突前线) (*«Міністр закордонних справ Німеччини Бербок, який зараз перебуває з візитом в Україні, їде на схід України, щоб дізнатися про ситуацію в зоні конфлікту на Донбасі»*.)

“如果伊拉克的什叶派圣城卡尔巴拉和纳杰夫落入“伊斯兰国”手中，伊朗将毫无限制地干预伊拉克冲突” (参考消息网 2014年08月28日). (*«Якщо іракські шиїтські святі міста Кербела і Наджаф потраплять в руки «Ісламської держави», Іран буде без будь-яких обмежень втручатися в іракський конфлікт»*.)

“2月9日，埃及军方宣布进行名为“西奈2018”的大规模反恐行动，旨在清除西奈半岛等地的恐怖分子和极端分子。反恐行动迄今已打死105名恐怖分子” (13). (*«9 лютого єгипетські військові оголосили про проведення широкомасштабної антитерористичної операції під назвою «Синай-2018», метою якої є вилучення терористів і екстремістів з Синайського півострова та інших місць. Наразі в результаті антитерористичної операції загинули 105 терористів»*.)

“报道称，阿富汗战争被证明是一个教训，说明了美国军事力量的局限性。它证明了一个看似

矛盾的观点，即打赢了战役但输掉了战争是有可能的” (8). (*«Афганська компанія виявилася уроком обмеженості військової сили США. Він демонструє, здавалося б, суперечливу думку про те, що можна вигравати битви і програвати їх»*.)

Такі евфемізми як “冲突” «конфлікт», “行动” «операція», “战役” «кампанія» регулярно використовуються журналістами, політиками та авторами суспільно-політичних текстів замість слова “战争” «війна». У порівнянні з негативними асоціаціями, які викликає у людей денотат “战争” (вбивства, кров, страх, зброя, смерть), слова “冲突”, “行动”, “战役” представляються менш серйозними, вони не несуть в собі такої явно вираженої негативної конотації. На це вказує і лексична сполучуваність слова: наприклад “冲突” «конфлікт» можна вирішити, владнати, погасити.

3. При повідомленнях про які-небудь події і катастрофи як з великою, так із невеликою кількістю жертв, китайські ЗМІ віддають перевагу слову “事件” (*інцидент*), так як його лексичне значення має на увазі “偶然性” (випадковість), “误会” (непорозуміння), що дозволяє в якійсь мірі пом'якшити ефект впливу на аудиторію [现代汉语词典, 中国社会科学院语言研究所, 商务印书馆, 2005年. –1958页, с. 1251].

“11日，美国多地举行活动，纪念“9·11”事件19周年，忘不了悲剧的这一天” (来源：新华网). (*«11 числа в багатьох містах США відбулися заходи, присвячені 19-й річниці інциденту «9.11», і ця трагедія не буде забута»*.)

“一个在美国路易斯安那州学习的赴美日本16岁交换生岁日本交换生服部刚丈 (Yoshihiro Hattori) 被杀。这个悲剧发生在27年前的万圣节。” (12). (*«Йосігіро Гатторі, 16-річний японський студент по обміну, який навчається в американському штаті Луїзіана, був убитий. Ця трагедія сталася 27 років тому на Гелловін»*.)

Означення “悲剧” «трагічний» в даних прикладах знімає провину з кого б то не було, так як, називаючи щось трагедією, а не злочином, мовець тим самим робить недоречним розмову про відповідальність, бо у злочину винуватець є, а у трагедії його може і не бути.

Як засіб генералізації в мові китайських ЗМІ активно функціонують слова-визначники з «дифузною» семантикою: 某些 – *деякий*, 一定 – *певний*, 特殊 – *особливий*, 相应 – *відповідний*, 适当 – *належний*, які дозволяють комунікатору натякнути на табуований денотат в завуальованій формі, наприклад:

“培训名额仅限50个，想学习这方面的市民，要抓紧时间报名因为符合某些条件的人员还可以免费培训” (网易新闻). (*«Кількість навчаль-*

них місць обмежена до 50. Мешканці, які хочуть вчитися в цій області, повинні поспішати і зареєструватися якомога швидше, тому що люди, які відповідають деяким умовам, можуть отримати безкоштовне навчання».)

Маніпулятивний ефект евфемії досягається завдяки тому, що автор не уточнює, про які саме умови йдеться. Таким виразом “某些条件” він ніби говорить про те що є умови для безкоштовного навчання, проте в той же час замовчує їх.

“俄罗斯谴责美国和欧盟因俄罗斯持不同政见者阿列克谢·纳瓦尔尼被拘留施加新制裁，威胁采取相应措施，并警告这些制裁对与双边关系造成了破坏性影响” (俄罗斯警告西方新制裁将带来毁灭性影响威胁采取). («Росія засуджує нові санкції, введені Сполученими Штатами та Євросоюзом через затримання російського дисидента Олексія Навального, погрожує вжити відповідних мір і попереджає, що ці санкції мають згубний вплив на двосторонні відносини».)

У даному прикладі не уточнюється, про які саме міри йдеться мова. Маніпуляція свідомістю реципієнтів відбувається завдяки тому, що автор використовуючи вираз “相应措施” «відповідні міри» замовчує, що ці міри «жорсткі, економічні чи навіть військові».

Генералізація, як спосіб утворення евфемізмів в китайських ЗМІ, володіє, на наш погляд, величезним маніпулятивним потенціалом, оскільки заміна небажаної номінації родовим найменуванням, словом широкої семантики, дозволяє зняти компоненти прагматичного фокусу, мотивуючі негативну оцінку. Крім того, аудиторія може взагалі не звертати увагу на «розмиті» евфемізми, які не фіксують на собі уваги, будучи абсолютно нейтральними, і які застосовуються до широкого класу об'єктів або явищ.

У засобах масової інформації Китаю **поляризація значень** / 意义的极化 займає декілька меншу питому вагу в порівнянні з іншими лексико-семантичними способами евфемізації. Наведемо приклад вживання такого маніпулятивного евфемізму:

4. “据该县调查组了解，英山一中为适应新高考发展形势，计划筹备通用技术实验室建设，需投入大量资金，家长以家长委员会的名义交付“自愿”捐款” (中青在线). («За даними слідчої групи округу, середня школа № 1 повіту Іншань планувала підготуватися до будівництва універсальної технічної лабораторії, щоб відповідати ситуації розвитку щодо нового вступного іспиту до вищих навчальних закладів. Це вимагало великої кількості коштів для інвестування, і батьки вносили «добровільні» пожертви від імені батьківського комітету».)

Очевидно, що під “自愿”捐款 «добровільними» пожертвами мовець має на увазі вимагання. Вживання евфемізму в даному контексті дозволяє, по-перше, кілька применшити значимість проблеми, а по-друге, дає можливість комунікатору уникнути відкритого звинувачення школи міста в скоєнні злочину.

При поляризації значень замість негативного позначення денотата, використовується позначення прямо протилежне за змістом, наприклад:

“美国一名高级军事指挥官表示，美国承诺继续空中支援阿富汗军队与塔利班作战；在美国和其他国际部队从阿富汗撤出之际，塔利班的袭击活动有所增加。” (美国承诺继续空中支援阿富汗军队与塔利班作战). («США зобов'язуються продовжувати надавати авіаційну підтримку афганським силам, які борються з талібами, заявив старший військовий командувач США на тлі збільшення нападів талібів».)

Такий вираз як “空中支援” «підтримка з повітря», «авіаційна підтримка» використовується для позначення прямо протилежного явища – “空中袭击” «повітряна атака», «бомбардування». Вживання такого евфемізму вуалює справжній сенс, і реципієнту важко зрозуміти, що мова йде саме про авіаційну атаку.

Таким чином, в китайських мас-медіа текстах евфемізація шляхом поляризації значень створює сприятливі умови для маніпулювання людиною, так як замість негативного позначення денотата пропонується прямо протилежне за змістом позначення. До того ж такий маніпулятивний вплив на аудиторію значно зростає, якщо відсутній іронічний, викривальний контекст.

5. Потужним засобом маніпулювання аудиторією в китайських ЗМІ є створення політичних евфемізмів, що маскують істинний сенс явищ, за допомогою **термінів**/ 术语词汇. Терміни претендують на точність і однозначність позначуваного, служать адекватній передачі інформації. Маніпулятивний ефект досягається за рахунок того, що більшість аудиторії не знає точного значення терміна і тому не здатне зрозуміти істинного сенсу повідомлення. Крім того, «терміни володіють магічним впливом на свідомість, маючи на собі відбиток авторитету науки. Людям здається, що гарним терміном не можна назвати якусь гідоту» (Кара-Мурза, 2004: 107).

Простежити здійснення маніпуляції свідомістю в китайських ЗМІ за допомогою термінологічної лексики можна на прикладі термінів **赚头- маржа** та **贬值 - девальвація**. “3月8日，习近平总书记参加山东代表团审议时强调，农产品出口让农民更有赚头” (来源 :中国供销合作网). («8

березня, коли Генеральний секретар Сі Цзінпін брав участь у обговореннях делегації Шаньдун, він наголосив, що прибуток фермерів від експорту сільськогосподарської продукції набуває маржиналізації».)

“多位专家表示, 近期人民币对美元汇率的连续下跌主要与前期累积的贬值压力有关。从中国经济基本面以及美元未来走势来看, 人民币继续大幅贬值的可能性不大。” (金融市场专区/资讯中心/市场述评/专家称人民币未来大幅贬值可能性低). («Багато експертів відзначають, що недавно безперервне зниження обмінного курсу юаня по відношенню до долара США пов'язане в основному з девальваційним тиском, накопиченим у попередній період. З точки зору основ економіки Китаю та майбутньої тенденції курсу долара США, малоймовірно, що юань продовжить істотно девальвувати»).

У даних прикладах маніпулятивний ефект досягається за рахунок того, що більшість аудиторії не знає точного значення терміна, і тому не

здатна зрозуміти істинного сенсу повідомлення. До того ж, наявність в мові ЗМІ термінів надає автору респектабельності і викликає почуття поваги і довіри до джерела інформації. Таким чином, термінологічна лексика як спосіб евфемізації містять в собі значні можливості для маніпулювання адресатом повідомлення.

Висновки. У текстах китаємовних ЗМІ на лексико-семантичному рівні вони функціонують за рахунок генералізації, поляризації лексичного значення слова та шляхом використання вузько-спеціалізованої термінології. Маніпулятивний ефект евфемії засновано на механізмі асоціативності, завдяки якому увагу реципієнта відволікається від табуованого поняття, а також на механізмі «буфера», що створює проміжну ланку між забороненим словом і свідомістю. Політичні евфемізми продовжують залишатися евфемізмами навіть за умови слабкої зв'язку з денотатом, оскільки відповідають основним параметрам ідентифікації евфемізму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арапова Н.С. Эвфемизм. Русский язык: Энциклопедия. 2-е изд. Москва : Дрофа, 1998.
2. Арапова Н.С. Эвфемизмы. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва : Советская энциклопедия, 1990.
3. Кара-Мурза С.Г. Манипуляция сознанием. Учебное пособие. Москва : Алгоритм, 2004. 528 с.
4. Крысин Л.П. Эвфемизмы в современной русской речи. Русистика. Берлин, 1994. № 1-2. С. 28 – 49.
5. Мухамедьянова Г.Н. Эвфемия в общественно-политической лексике: автореф. дис. ... канд. филол. наук. Уфа, 2005. 17 с.
6. 现代汉语词典, 中国社会科学院语言研究所, 商务印书馆, 2005年.1958页.
7. 来源 :中国供销合作网 режим доступу: http://coop.longyan.gov.cn/wlfw/snxx/201803/t20180323_803351.htm (2018-03-21)
8. <http://www.cankaoxiaoxi.com/mil/20210720/2448817.shtml> (2021-07-20)
9. 来源 : 新华网 режим доступу: http://www.xinhuanet.com/2020-09/12/c_1126485878.htm (2020-09-12)
10. 俄罗斯警告西方新制裁将带来毁灭性影响威胁采取 режим доступу: <https://chinese.aljazeera.net/news/2021/3/3/> (2021-3-3)
11. 美国承诺继续空中支援阿富汗军队与塔利班作战 режим доступу: <https://chinese.aljazeera.net/news/2021/7/26/> (2021-7-26)
12. <https://www.bbc.com/zhongwen/simp/world-50209621> (2019-10-28)
13. <https://www.chinanews.com.cn/m/gj/2018/03-04/8459546.shtml> (2018-03-04)
14. 德国外长前往乌克兰顿巴斯冲突前线/a-60700389 режим доступу: <https://www.dw.com/zh/> (2022-02-08)
15. 金融市场专区/资讯中心/市场述评/专家称人民币未来大幅贬值可能性低 режим доступу: <https://www.icbc.co.id/icbc/> (2016-01-14)
16. 中青在线 режим доступу: http://news.cyol.com/yuanchuang/2018-05/07/content_17166831.htm (2021-07-25)
17. 网易新闻

REFERENCES

1. Arapova N.S. Evfemizm. Russkiy yazyik: Entsiklopediya. [Evfemyzm. Russian language: Entsiklopediya.] 2-e izd. Moskva : Drofa, 1998. [In Russian]
2. Arapova N.S. Evfemizmy. Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar. [Euphemisms. Linguistic encyclopedic dictionary.] Moskva : Sovetskaya entsiklopediya, 1990. [In Russian]
3. Kara-Murza S.G. Manipulyatsiya soznaniem. Uchebnoe posobie. [Mind manipulation. Tutorial.] Moskva : Algoritm, 2004.528 s. [In Russian]
4. Kryisin L.P. Evfemizmy v sovremennoy russkoy rechi. Rusistika. [Euphemisms in modern Russian speech. Russian Studies.] Berlin, 1994. № 1-2. S. 28 – 49. [In Russian]
5. Muhamedyanova G.N. Evfemiya v obschestvenno-politicheskoy leksike: avtoref. dis. ... kand. filol. nauk. [Euphemism in socio-political lexicon] Ufa, 2005. 17 s. [In Russian]
6. Xiandai hanyu cidian [Dictionary of Modern Chinese], zhongguoshehui kexueyuan yuyan yuanju suo, shangwu yin shuguan, 2005 nian. 1958 ye. [In Chinese]

7. Laiyuan: Zhongguo gongxiao hezuo wang. [China Supply and Marketing Cooperation Network]. Rezhym dostupu: http://coop.longyan.gov.cn/wnfw/snxx/201803/t20180323_803351.htm (2018-03-21) [In Chinese]
8. <http://www.cankaoxiaoxi.com/mil/20210720/2448817.shtml> (2021-07-20)
9. Laiyuan: xinhuaawang [Xinhuanet] Rezhym dostupu: http://www.xinhuanet.com/2020-09/12/c_1126485878.htm (2020-09-12) [In Chinese]
10. Eluosi jinggao xifang xin zhicai jiang dai lai huimie xing yingxiang weixie caiqu. [Russia warns of devastating impact of new Western sanctions] Rezhym dostupu: <https://chinese.aljazeera.net/news/2021/3/3/> (2021-3-3) [In Chinese]
11. Meiguo chengnuo jixu kongzhong zhiyuan afuhan jundui yu taliban zuozhan. [U.S. pledges to continue air support for Afghan forces fighting Taliban] Rezhym dostupu: <https://chinese.aljazeera.net/news/2021/7/26/> (2021-7-26) [In Chinese]
12. <https://www.bbc.com/zhongwen/simp/world-50209621> (2019-10-28) [In Chinese]
13. <https://www.chinanews.com.cn/m/gj/2018/03-04/8459546.shtml> (2018-03-04) [In Chinese]
14. Deguo waizhang qianwang wukelan dunbasi chongtu qianxian. [German foreign minister travels to front line of conflict in Ukraine's Donbass] Rezhym dostupu: <https://www.dw.com/zh/> (2022-02-08) [In Chinese]
15. Jinrong shichang zhuanqu/ zixun zhongxin/ shichang shuping/ zhuangjia cheng renminbi weilai dafu bianzhi keneng xing di. [Financial Market Zone/Information Center/Market Review/Experts say the possibility of a sharp devaluation of the RMB in the future is low] Rezhym dostupu: <https://www.icbc.co.id/icbc/> (2016-01-14) [In Chinese]
16. Zhongqing zaixian. [China Youth Online] Rezhym dostupu: http://news.cyol.com/yuanchuang/2018-05/07/content_17166831.htm (2021-07-25) [In Chinese]
17. Wang yi xinwen. [NetEase News]. [In Chinese]